

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 listopada 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi

w sprawie z powództwa D. S. przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w Ł. o zapłatę oddalił powództwo (punkt 1) oraz orzekł o kosztach procesu (punkt 2 i 3).

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył w całości powód, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 230 k.p.c. poprzez nie uznanie za przyznany faktów braków w sprzęcie kwaterunkowym, w który wyposażona była zajmowana przez powoda celi oraz art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej w miejsce swobodnej oceny materiału dowodowego w postaci odmowy wiarygodności zeznaniom powoda, a oparcie się na opiniach biegłych z zakresu budownictwa, które dotyczyły innych pomieszczeń oraz innych okresów niż wskazane przez powoda, odmowy wiarygodności zeznaniom świadków wnioskowanym przez powoda, a uznanie za wiarygodne zeznań świadka W. B..

Nadto, powód postawił zarzut naruszenia prawa materialnego, a to art. 417 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. i art. 448 k.c. poprzez jego nieprawidłową wykładnię i uznanie, że w sprawie nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda w związku z działaniem władzy publicznej.

W oparciu o powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własny ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny.

Wbrew zapatrywaniom skarżącego, Sąd Rejonowy dokonał bowiem prawidłowej, zgodnej z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c., oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w oparciu o którą wyprowadził również słuszne wnioski jurydyczne w zakresie przepisów kodeksu cywilnego regulujących kwestię zadośćuczynienia. Swoje stanowisko zaś wyczerpująco i przekonująco uzasadnił.

Przypisując Sądowi I Instancji naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. skarżący nie kwestionował w istocie poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń, lecz jedynie ich ocenę prawną w kontekście relevantnych przepisów prawa materialnego. W tym stanie rzeczy, jak już powyżej zaznaczono, Sąd Rejonowy podzielił podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku i przyjął ją za własną. Zarzuty skarżącego rozważył natomiast w aspekcie zastosowania norm prawa materialnego do ujawnionych okoliczności sprawy.

Skarżący w ramach naruszenia art. 230 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c., zarzucał bowiem Sądowi Rejonowemu niewłaściwe ustalenie wyposażenia jego celi w sprzęt kwaterunkowy, a to brak dodatkowego stolika i dwóch krzeseł. Kwestię powyższą regulują przede wszystkim przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny Wykonawczy (Dz.U. Nr 90, poz. 557) oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności z dnia 25 sierpnia 2003 r. (Dz.U. Nr 152, poz. 1493). Stosownie do art. 110 § 2 k.k.w., powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy. Zgodnie zaś § 28, ust. 1 ww. rozporządzenia celi mieszkalna powinna być wyposażona w łóżko dla każdego skazanego, odpowiednią do liczby skazanych ilość stołów, szafek i taboretów oraz środków do utrzymania czystości w celi.

W toku niniejszej sprawy nie ustalono, aby w zajmowanej przez powoda celi, stan wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy był niezgodny z przepisami. Tym samym, nie została wykazana bezprawność w działaniu pozwanego polegająca na umieszczeniu powoda w niewłaściwie wyposażonej celi.

Nawet gdyby przyjąć (do czego nie ma podstaw), iż w celi zajmowanej przez powoda, ze względu na ilość osadzonych, powinien być jeszcze jeden stolik, to okoliczność ta nie ma wpływu na treść rozstrzygnięcia. Powód nie wykazał bowiem w niniejszym postępowaniu wpływu nieodpowiednich warunków w celi (w tym okoliczności braku stolika do spożywania posiłku) na istnienie i rozmiar uszczerbku na zdrowiu, mimo ciężącego na nim w tym zakresie z mocy art. 6 k.c. i 232 k.p.c. obowiązku.

W sprawie, w której roszczenie oparte jest na zarzucie naruszenia dóbr osobistych, w pierwszej kolejności należy ocenić, czy doszło do naruszenia lub zagrożenia naruszeniem określonych dóbr osobistych powoda. Jest to bowiem pierwsza konieczna przesłanka odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 24 i art. 448 k.c. Powód zatem powinien wskazać, jakie jego dobro osobiste zostało naruszone, a ocenie Sądu podlega, czy dobro to jest dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. oraz czy rzeczywiście zostało naruszone przez określone działanie lub zaniechanie pozwanego. Dopiero w razie pozytywnego przesądzenia tych kwestii, konieczne jest podjęcie dalszych badań, w tym bezprawności działania. Jak jednolicie przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie kwestia zagrożenia bądź naruszenia dóbr osobistych powinna być ujmowana na płaszczyźnie faktycznej i prowadzić do ustalenia, czy dane zachowanie, biorąc pod uwagę przeciętne reakcje ludzkie, mogły obiektywnie stać się podstawą do negatywnych odczuć po stronie pokrzywdzonego. Abstrahuje się tu od subiektywnych odczuć osób nadwrażliwych oraz takich, które z różnych względów (np. choroba psychiczna, wiek) nie mają zdolności do reagowania emocjonalnego na określone zachowania innych podmiotów (K. Cisek, Komentarz do art. 24 k.c. pod red. E. Gniewek, 2010, Legalis i powołane tam orzecznictwo Sądu Najwyższego: z 23 maja 2002 r., IV CKN 1076/00, OSN 2003, Nr 9, poz. 121, z 26 października 2001 r., V CKN 195/01, niepubl., z 11 marca 1997 r., III CKN 33/97, OSN 1997, Nr 6-7, poz. 93, z 5 kwietnia 2002 r., II CKN 953/00, niepubl.). Należy więc przyjmować koncepcję obiektywną naruszenia dobra osobistego w kontekście całokształtu okoliczności sprawy. W sprawie o zadośćuczynienie z tytułu naruszenia dobra osobistego w postaci prawa do godnego odbywania kary pozbawienia wolności powód winien wykazać, że odbywał karę pozbawienia wolności w określonych warunkach, zaś ciężar dowodu, iż warunki w zakładzie karnym odpowiadały obowiązującym normom i na skutek tych warunków nie doszło do naruszenia dóbr osobistych spoczywa na pozwanym. O naruszeniu dóbr osobistych osób osadzonych nie przesądza jednakże jedynie naruszenie przez władze więzienne poszczególnych norm i przepisów regulujących wykonywanie aresztu lub kary pozbawienia wolności. Dla tej oceny istotne znaczenie ma niewątpliwie rodzaj i charakter uprawnień, których człowiek został pozbawiony.

Mając wszystko powyższe na uwadze, w ocenie Sądu odwoławczego Sąd I instancji dokonał właściwej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i na tej podstawie słusznie stwierdził brak uzasadnionych podstaw do uwzględnienia roszczenia powoda o zadośćuczynienie wobec niewykazania naruszenia lub zagrożenia naruszeniem dóbr osobistych powoda objętych ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. oraz art. 448 k.c. oraz wobec niewykazania bezprawności działania pozwanego.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy w punkcie 1. wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Uwzględniając charakter dochodzonego roszczenia oraz sytuację osobistą i materialną powoda, Sąd Okręgowy w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania apelacyjnego należnymi pozwanej.